

Campus Obert

**CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS**

COORDINACIÓN

**Sebastià Serra i
Busquets**

♦
**Antoni Vives
Reus**

♦
**Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)**

► TEMA

Conèixer els números

El números sempre han format part de les ciències. No només de les pròpiament científiques, també de les que s'han considerat tradicionalment de lletres. Conèixer com funcionen els anys i els segles és important per saber com funciona també la història.

Zero

♦ Josep Maria Buades *

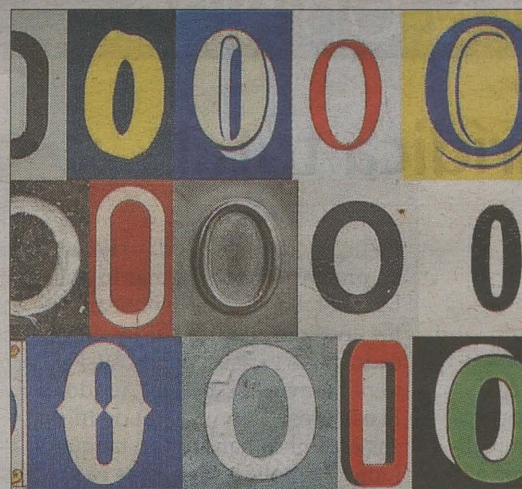

El zero és un dels números més estranys amb els que vivim. La humanitat va tardar molt a inventar-lo. Sembla ser que a l'Índia ja el coneixien cap al segle VI i posteriorment els àrabs l'introduïren a Europa a partir del segle XII. No és un número natural, ni senar ni parell, i com l'infinit (el seu parent llunyà) és objecte de debats filosòfics i científics.

Personalment, quan escric el zero

no sé mai si fer-ho en singular o plural. És evident que no pot ser singular, perquè no és u, però tampoc és plural, perquè no és més que u. A l'hivern la temperatura baixa a zero graus o a zero graus? Potser un gramàtic expert pugui resoldre aquest dubte.

Als historiadors, el zero també els dona maldecaps, sobretot quan es tracta de contar dècades, segles o mil·lennis. Així doncs, els anys acabats en zero són els últims d'una sèrie o els primers d'una nova? Posaré un exemple. A l'any 2000 moltes persones celebraren l'inici del segle XXI i el començament del ter-

cer mil·lenni. Tenien raó? Bé, en puritat matemàtica, no, ja que l'any 2000 va ser el darrer del segle XX i del segon mil·lenni. El nou segle i mil·lenni s'encetà amb l'arribada de l'any 2001.

Com s'entén això? L'explicació rau en què l'any zero de l'era cristiana no existeix, pel senzill motiu

de què la data de naixement de Jesús es va determinar cap a l'any 800, en la cort de l'emperador Carlemany. En aquell moment els savis occidentals no sabien de l'existència del zero (recordem que els números romans comencen amb l'u). Per tant, l'any del naixement de Jesús va ser l'any u de l'era cristiana. Seguint aquesta lògica, la primera dècada va anar de l'any u a l'any deu, la segona de l'any onze a l'any vint i, conseqüentment, el primer segle abraçà de l'any u a l'any cent. Igualment, el primer mil·lenni de l'era cristiana anà de l'any u a l'any mil i el segon mil·lenni del mil u al dos mil.

* Doctor en Història

► TEMA

El futbol és més que futbol

Hi ha pocs dubtes que el futbol professional mobilitza a persones i a interessos econòmics a parts iguals. No obstant això, no podem oblidar que el futbol, com altres esports, té un origen humil, de participació transversal de la societat. Era un entreteniment per a tots, abans que un negoci amb pocs escrúpols.

Creat pels pobres, robat pels rics

♦ Miquel Homar Cañellas *

L'origen del futbol es remunta fa més de 2 mil·lennis, que es tingui constància, a diferents punts del globus terraqüi on es practicava un joc semblant al que arribaria a ser l'actual. A Mèxic, es començà amb un joc emprant una pilota de cautxú; a la Xina o el Japó també hi

ha evidències d'aquestes pràctiques amb una connotació més violenta; mentre que, a Europa –concretament Britannia– ens consta de què podria ser una mena d'entrenament militar romà cap a l'any 43 aC.

L'evolució continuarà el seu curs natural fins que a l'Anglaterra del 1863, a petició d'onze clubs, es va dur a terme la primera institució dedicada al futbol, The Football Association. La primera mesura fou

la unificació de regles, ja que no n'hi havia d'establertes i es feia difícil la pràctica a diferents indrets del mateix estat britànic. S'acceptaren les del Codi de Cambridge i també adquiriren les regles de Sheffield per donar resultat a l'esport que coneixem avui dia.

Amb la creació de la federació de futbol, l'esclat entre la població anglesa fou evident. La pràctica de l'esport va arribar a les zones més

humils del país on els proletaris jugaven i crearen els seus propis equips per enfrontar-se d'altres. L'expansió era imparable i botà fronteres per arribar a tots els indrets del món. El futbol, en essència, era un esport practicat per tota aquella gent humil –i tampoc tan humil– que per poc temps lliure que es tingués, practicava l'esport.

Malaauradament, aquesta essència de germanor, rivalitat, esport i respecte s'han vist alterats fins a arribar a l'actualitat amb la disputa de la copa del món a Qatar. L'esdeveniment esportiu més important del món es durà a terme a un estat on no respecten els drets humans, on suposadament va haver-hi corrupció en l'elecció de la seu i on han mort més de sis mil persones amb la construcció dels estadiis.

És d'imperatiu moral tornar als valors perduts.

* Graduat en Història per la UIB

► TEMA

Ecologisme i protesta ciutadana

L'acció puntual de recerca i desenvolupament (AP_2021_048) concedida per la Direcció General de Política Universitària i Recerca s'ha duit a terme a la UIB entre juliol i octubre de 2022, tracta d'un estudi sobre els principals espais i temes que han estat objecte de mobilitzacions dins l'ecologisme de les Illes Balears de les tres darreres dècades.

Les mobilitzacions per a la protecció del medi ambient a les Illes Balears (1991-2022)

♦ Paula Nigorra Vaquer *

Properament es publicarà a la Nova Editorial Moll l'obra *Les mobilitzacions per a la protecció del medi ambient a les Illes Balears (1991-2022)* (ISBN: 978-84-273-4061-9), que és resultat d'una acció puntual de re-

cerca i desenvolupament que s'ha duit a terme a la Universitat de les Illes Balears.

Els principals objectius de la investigació han estat identificar les iniciatives de protecció que s'han duit a terme des de les associacions i plataformes ecologistes i culturals de les Illes Balears, examinar els efectes de retorn a la societat a partir de les accions realitzades per a

la defensa del medi ambient i analitzar l'efecte d'aquestes sobre la transició de les mentalitats, mostrar l'existència d'espais especialment conflictius en relació amb la seva protecció i millorar els coneixements sobre les actuals necessitats i problemàtiques ambientals de les Illes Balears.

Amb aquesta finalitat, s'ha fet referència de forma directa o indirecta als principals espais protegits existents actualment: el parc nacio-

nal marítim-terrestre de l'arxipèlag de Cabrera; els parcs naturals de s'Albufera de Mallorca, Mondragó, s'Albufera des Grau, sa Dragonera, la península de Llevant, ses Salines d'Eivissa i Formentera i es Trenc-es Salobrar; les dues reserves naturals de s'Albufereta i es Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent; i el paratge natural de la serra de Tramuntana.

A més a més, el projecte compta amb un llibre digital (DOI: 10.3306/AP_2021_048) d'accés obert a través de la Biblioteca Digital de les Illes Balears amb una pàgina web (<https://mobilitzacionsespaisnaturalsib.uib.cat/>) que inclou nombrosos materials d'ampliació com ara articles, cartelleria, memòries, legislació, bibliografia, fotografies, vídeos, música, materials didàctics, recursos web, reculls d'hemeroteca, etc.

* Doctoranda en història (UIB)